



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN  
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

**DOM**  
2015-06-18  
Meddelad i  
Stockholm

Mål nr  
10219-15

**SÖKANDE**

Gemalto AB, 556343-7218

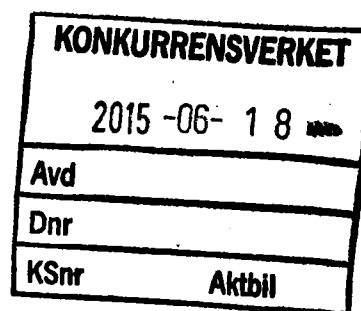
Ombud: Advokat Thomas Lindqvist och jur.kand. Bojana Saletic  
Advokatfirman Hammarskiöld & Co AB  
Box 2278  
103 17 Stockholm

**MOTPART**

Polismyndigheten Stockholm  
Rättsenheten  
Box 12256  
102 26 Stockholm

**SAKEN**

Överprövning av avtals giltighet



**FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 19 maj 2015 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 615704

Postadress  
115 76 Stockholm

Besöksadress  
Tegeludsvägen 1

Telefon  
08-561 680 00

E-post:  
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax  
08-561 680 01

Expeditionstid  
måndag – fredag  
08:00-16:30

## BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Polismyndigheten har genomfört en avropsförfrågan avseende kort för identifiering och behörighetskontroll och har härefter den 17 februari 2015 ingått avtal med Oberthur Technologies Sweden AB (Oberthur). Avropet grundade sig på ett ramavtal med beteckningen 96-22-2013.

Sedan Gemalto AB ansökt om överprövning av det ingångna avtalets giltighet enligt lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, LUFSS, har förvaltningsrätten den 19 maj 2015 beslutat att Polismyndigheten inte får fullgöra avtalet innan något annat har bestämts.

Gemalto AB (Gemalto) yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att det ingångna avtalet ska ogiltigförklaras.

Polismyndigheten bestrider bifall till ansökan och yrkar i första hand att ansökan ska avslås i sin helhet. För det fall förvaltningsrätten skulle finna att det finns skäl att ogiltigförklara avtalet yrkar Polismyndigheten i andra hand att avtalet ska få bestå på grund av tvingande hänsyn till allmänintresse. Polismyndigheten yrkar även att förvaltningsrätten ska ompröva det interimistiska beslutet från den 19 maj 2015.

## SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

### Parternas argumentation

**Gemalto** anför till stöd för sin talan bl.a. följande.

Den 24 november 2014 skickade dåvarande Rikspolisstyrelsen ut avropsförfrågan avseende kort för identifiering och behörighetskontroll. Av tekniska specifikationer i avropsförfrågan framgår att Polismyndigheten mar-

kant har höjt de tekniska kraven jämfört med Polismyndighetens tidigare tjänstekort, framför allt avseende bifluorescenseffekt och bildperforering som gör det mycket svårare att förfalska ett poliskort.

Mellan Polismyndigheten och Gemalto gällde t.o.m. den 28 februari 2015 ett avtal avseende kort för identifiering och behörighetskontroll. Enligt det nya avtalet skulle en första provleverans ske senast 34 arbetsdagar från den 1 mars, dvs. den 20 april 2015. Den första provleveransen avser endast femton kort till dåvarande SKL – fem exemplar av tre olika typer av tjänstekort (Polis, Civil och Särskilt) – samt tolv kort och tillbehör till dåvarande Rikspolisstyrelsen – fem exemplar av tjänstekort (Civil), fem exemplar av neutralt kort och två exemplar av inpasseringskort – samt ett exemplar av varje tillbehör. När dessa kort blir godkända kan Polismyndigheten i enlighet med avtalet beställa kort som kommer att användas i Polismyndighetens verksamhet. Kort efter att parterna hade undertecknat avtalet blev det dock klart för Polismyndigheten att Oberthur inte skulle leverera den första provleveransen den 20 april 2015.

Oberthur har endast kunnat leverera inpasseringskort och tillbehör i enlighet med avtalet. Leveransen av neutralt kort kommer enligt nuvarande uppgifter från Polismyndigheten att ske den 15 maj 2015 och leveransen av tjänstekort först den 1 augusti 2015. Detta innebär att Polismyndigheten inte kommer att kunna utfärda tjänstekort (Polis, Civil och Särskilt) som uppfyller tekniska krav i avropsförfrågan och avtalet under minst fem månader.

Polismyndigheten har således frångått ett skall-krav att den första provleveransen ska äga rum senast inom 34 arbetsdagar från den 1 mars 2015. Varken ramavtalet eller det avtal som Oberthur och Polismyndigheten har undertecknat ger parterna möjlighet att skjuta upp tiden för första leverans. Anledningen till detta är att tidsaspekten är väldigt viktig. Trots detta tycks

Polismyndigheten införstådd med att leverans av tjänstekort skjuts upp till den 1 augusti 2015, dvs. med en leveranstid som tre gånger överstiger den leveranstid som gäller för avropsförfrågan och enligt avtalet.

En sådan ändrad leveranstid utgör en väsentlig förändring av det upphandlade kontraktet så tillvida att Polismyndigheten utan stöd i avtalet frångår ett skall-krav på att viss leveranstid ska hållas. Det kan inte uteslutas att övriga fyra parter till ramavtalet avstått från att lämna anbud eftersom de inte uppfattat sig ha kapacitet att leverera inom den i avropsförfrågan angivna tidsfristen, dvs. 34 dagar. Hade Gemalto och andra parter i ramavtalet varit medvetna om att den första leveransen (så som det ser ut i dag) skulle äga rum inom 106 dagar från kontraktets ingående (och inte 34) hade de förmodligen inkommit med avropssvar i enlighet med avropsförfrågan och kanske t.o.m. erhållit kontraktet. Det är tydligt att skall-kravet som nu ändrats är av sådant slag att det har påverkat avropsförfrågans konkurrensuppsökande skede.

Syftet med den första leveransen är att Polismyndigheten ska kunna genomföra en kontroll för att därefter löpande kunna beställa tjänstekort enligt behov. Utan en godkänd första leverans kan således inte några beställningar eller leveranser enligt avtalet göras. Detta framgår även av Allmänna villkor där *leverans* är definierad som "den slutliga Leveransen eller Leverans som ska ske efterhand, s.k. successiv Leverans av Produkter och/eller Tjänster i enlighet med Kontraktet".

Bestämmelsen i 20.2 angående vite i bilagan *Allmänna villkor* är således inte tillämpliga på den första leveransen eftersom de syftar till antingen "den slutliga Leveransen" eller sådana leveranser som sker i efterhand, dvs. "efter godkänd första leverans". Någon beställning av tjänstekort efter första godkända leverans av kort, har ännu inte ägt rum. Därmed kan Allmänna villkor inte ersätta ett skall-krav som klart och tydligt framgår av

avtalet och avropsförfrågan, dvs. att en första leverans ska ske inom 34 arbetsdagar från den 1 mars.

Bestämmelsen i 20.2 i Allmänna villkor är inte alls avsedd för försening av första leveransen, utan avser ordinarie successiva leveranser som sker efter den godkända första leveransen. Vite ska enligt bestämmelsen utgå för varje påbörjad tredagarsperiod och uppgå till en procent av priset för produkterna som till följd av förseningen inte kan tas i bruk. Hade bestämmelsen varit tillämplig, skulle den i själva verket varken ha någon påtryckningseffekt eller medföra någon rimlig ersättning för Polismyndigheten. Vitet – om det hade varit aktuellt – skulle i det aktuella fallet bli nästintill obefintligt eftersom det skulle uppgå till en procent av värdet för 25 kort – trots att förseningen av just dessa 25 kort får till följd att leveransen av alla sådana kort skjuts på framtiden, eftersom inga kort kan beställas förrän den första leveransen av de 25 korten har godkänts.

För att lösa den uppkomna situationen har Polismyndigheten accepterat ett erbjudande från Oberthur att leverera temporära tjänstekort (Polis). Beslutet om detta fattades den 17 april 2015. Gemalto vill först och främst påpeka att dessa temporära kort inte uppfyller de förhöjda tekniska krav som framgår av avropsförfrågan och kontraktet utan avser en helt annan typ av kort med säkerhetsegenskaper som avviker från vad som upphandlats. Varken ramavtalet, avropsförfrågan eller avtalet med Oberthur ger utrymme för en utvidgning av avtalet i form av en ”temporär lösning” av det slag som avtalats. Överenskommelsen om leverans av temporära tjänstekort omfattas följaktligen inte av avropsförfrågan utan utgör en väsentlig förändring av avtalet som kräver ett nytt avrop enligt ramavtalet med inbjudan till samtliga avtalsparter.

**Polismyndigheten** anför till stöd för sin inställning bl.a. följande. Det har inte gjorts några väsentliga ändringar i avtalet i strid med LUFSS eller det

bakomliggande EU-rättsliga direktivet eller rättsliga principer som bär upp LUFSS och unionsrätten. Gemalto har varken lidit eller kan komma att lida skada. Skäl för ingripande enligt 16 kap. 13 § första stycket LUFSS föreligger således inte.

Avtalet med Oberthur föreskriver att en första leverans av produkter som uppfyller samtliga kravspecifikationer ska ske senast 34 arbetsdagar från datumet för dess ikraftträdande den 1 mars 2015. Den 6 mars 2015 meddelade Oberthur muntligen att bolaget inte skulle kunna komma att fullgöra leverans inom den avtalade leveranstiden utan att den första leveransen skulle kunna ske först i augusti 2015, möjligtvis något tidigare. Den 12 mars 2015 meddelade Oberthur bl.a. att bolaget är berett att utan extra kostnad för Polismyndigheten leverera tillfälliga ersättningskort. Den 17 april 2015 valde Polismyndigheten att acceptera Oberthurs erbjudande om att leverera tillfälliga tjänstekort som kompensation för leveransförseningen.

Polismyndigheten har den 28 april 2015 meddelat Oberthur om att myndigheten anser att bolaget är i dröjsmål vilket innebär att myndigheten förbehåller sig rätten att tillämpa de sanktioner som finns i avtalet.

Polismyndigheten har inte gjort någon ändring i avtalet. Vad gäller den första leveransen anges i avtalet att Oberthur ska leverera minst fem exemplar av produkt 1, 2 och 5 till NFC och minst fem exemplar av produkt 2 och 3, minst två exemplar av produkt 4 samt ett exemplar av produkt 6-12 till Polismyndigheten senast 34 dagar från avtalets ikraftträdande. Oberthur har fullgjort leverans i tid med undantag för produkterna 1, 2 och 5 där Oberthur har hamnat i leveransförsening. Till skillnad från vad sökanden vill göra gällande, finns det stöd i avtalet för att ändra den ursprungliga leveranstiden. Ett sådant fall är där leverantören har hamnat i leveransförsening.

Vad gäller de icke-levererade produkterna så har Oberthur, i enlighet med avtalet, meddelat Polismyndigheten om att myndigheten är i leveransförsening och har angett en ny tidpunkt för leverans. Polismyndigheten har accepterat Oberthurs angivna nya tidpunkt för leverans och har samtidigt förbehållit sig rätten att tillämpa de sanktioner som framgår i avtalet, främst vite.

Det framgår inte uttryckligen i avtalet att kunden får acceptera den av leverantören angivna nya tidpunkten för leverans. Det får dock förutsättas att kunden har en sådan möjlighet, eftersom bestämmelsen om att leverantören vid leveransförsening om möjligt ska ange ny tidpunkt för leverans annars helt saknar syfte. Polismyndighetens accept av Oberthurs nya tidpunkt för leverans sker inte förutsättningslöst, utan sker med den konsekvensen att Polismyndigheten kommer att vidta de avtalsrättsliga åtgärder som Polismyndigheten har rätt till på grund av Oberthurs leveransförsening, såsom exempelvis men inte begränsat till utkrävande av vite. Sammanfattningsvis kräver Polismyndigheten leverans enligt avtalet och har således tillämpat avtalet och har inte gjort några ändringar i det.

För det fall förvaltningsrätten, mot förmodan, ändå skulle anse att Polismyndighetens accept av Oberthurs angivna nya tidpunkt för leverans är en förändring av avtalet så är den, enligt Polismyndighetens uppfattning, inte väsentlig i LUFSS mening som medför att avtalet ska ogiltigförklaras och den förnyade konkurrensutsättningen måste göras om.

Avtalsvillkoren, inklusive bestämmelserna om leveransförsening och vite m.m., har varit kända för samtliga ramavtalsleverantörer redan vid tidpunkten för den förnyade konkurrensutsättningen och samtliga ramavtalsleverantörer redan vid tidpunkten för den förnyade konkurrensutsättningen och samtliga ramavtalsleverantörer har således haft samma möjlighet att lämna

konkurrenskraftiga avropssvar utifrån dessa villkor. Ramavtalsleverantörerna har dessutom erbjudits möjlighet att överpröva Polismyndighetens förnyade konkurrensutsättning men ingen av ramavtalsleverantörerna, inklusive sökanden, har valt att göra det.

Att Oberthur tillfälligt och utan extra kostnad för Polismyndigheten levererar temporära tjänstekort innebär inte att Polismyndigheten har gjort avkall på sin rätt till leverans i enlighet med avtalet eller att Oberthur har frångått sin skyldighet att leverera tjänstekort i enlighet med avtalet. I den mån leveransen av de tillfälliga tjänstekorten kan anses utgöra en ändring av avtalet så är ändringen inte en sådan väsentlig ändring som medför att den förnyade konkurrensutsättningen måste göras om. Det har inte införts villkor som, om de förekommit i det ursprungliga förfarandet, skulle ha gjort det möjligt att godkänna andra anbudsgivare än dem som ursprungligen godkändes eller att anta ett annat anbud än det som ursprungligen antogs. Det är inte sannolikt att någon av de övriga ramavtalsleverantörerna skulle ha lämnat anbud om de hade känt till att de på egen bekostnad skulle behöva leverera tjänstekort till Polismyndigheten om de hade hamnat i leveransförsening.

Det är inte heller fråga om någon ändring som medför att kontraktets tillämpningsområde i väsentlig utsträckning utsträcks så att det även omfattar varor eller tjänster som inte först avsågs. De tillfälliga tjänstekorten är inte en permanent ersättning för de tjänstekort som ska levereras i enlighet med avtalet, utan en tillfällig lösning. De tillfälliga tjänstekorten kommer att ersättas med de tjänstekort som omfattas av avtalet så fort leveransförseningen upphör. Polismyndigheten kräver alltså leverans av tjänstekort i enlighet med avtalet. I den mån leveransen av de tillfälliga tjänstekorten kan anses utgöra en ändring av avtalet så är det således ingen ändring avseende de köpta produkterna, såsom sökanden vill göra gällande, utan i sådana fall en ändring av sanktionsvillkoren som är till Polismyndighetens



fördel och till Oberthurs nackdel. Därutöver utgör de tillfälliga tjänstekorten en mycket liten del, uppskattningsvis cirka två procent, av den totala uppskattade volymen tjänstkort som omfattas av avtalet. Värdet av de tillfälliga tjänstekorten uppgår till 0 kr och marknadsvärdet uppgår, högt räknat, till 180 000 kr, vilket i båda fallen underskrider gränsen för direktupphandling.

Det är inte heller fråga om någon ändring som medför att kontraktets ekonomiska jämvikt ändras till förmån för den anbudsgivare som tilldelats kontraktet på ett sätt som inte föreskrevs i det ursprungliga kontraktet. Tjänstekorten levereras utan extra kostnad för Polismyndigheten, vilket knappast kan anses innebära att kontraktets ekonomiska jämvikt ändras till förmån för Oberthur.

För det fall förvaltningsrätten ändå skulle anse att leveransen av de tillfälliga tjänstekorten utgör en väsentlig ändring av avtalet som enligt huvudregeln medför annonseringsskyldighet för Polismyndigheten anser myndigheten att det i sådana fall är fråga om en direktupphandling av tillfälliga tjänstekort, för vilken undantagsbestämmelsen i 4 kap. 4 § första stycket 3 LUFSS angående synnerlig brådska är tillämplig. Om förvaltningsrätten ändå skulle anse att det är fråga om en väsentlig ändring i avtalet och att undantagsbestämmelsen angående synnerlig brådska inte är tillämplig på leveransen av tjänstekort så bör avtalet och leveransen av tillfälliga tjänstekort, enligt Polismyndighetens uppfattning, få bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse.

#### **Tillämpliga bestämmelser**

Av 5 kap. 2 § andra stycket LUFSS följer att parterna vid tilldelning av kontrakt som grundar sig på ett ramavtal inte får väsentligt avvika från villkoren i ramavtalet.

Enligt 16 kap. 13 § första stycket LUFSS ska rätten besluta att ett avtal som slutits mellan en upphandlande myndighet och en leverantör är ogiltigt bl.a. om avtalet slutits utan förgående annonsering enligt 8 kap. 1 eller 2 § eller 15 kap. 5 §. För ogiltighet krävs i detta fall inte att den leverantör som ansökt om överprövning ska ha lidit eller riskerat att lida skada.

Av 16 kap. 15 § 1 LUFSS framgår att bestämmelserna om ogiltighet i 13 § inte ska tillämpas på avtal som har slutits av en upphandlande myndighet eller enhet med stöd av ramavtal enligt 5 kap. 7 §, om den upphandlande myndigheten eller enheten skickat en underrättelse om tilldelningsbeslutet enligt 10 kap. 9 § första stycket, samt iakttagit en avtalsspärr enligt 1 §.

#### **Förvaltningsrättens bedömning**

Eftersom förvaltningsrätten nu tar upp målet till slutligt avgörande föranleder Polismyndighetens yrkande om att förvaltningsrätten ska ompröva det interimistiska beslutet från den 19 maj 2015 ingen åtgärd.

Det avtal som Gemalto begär överprövning av har ingåtts efter att Polismyndigheten har genomfört en förnyad konkurrensutsättning enligt 5 kap. 7 § LUFSS. Enligt vad som framkommit i målet har Polismyndigheten vid den förnyade konkurrensutsättningen skickat ut en underrättelse om tilldelningsbeslut i enlighet med 10 kap. 9 § LUFSS samt iakttagit en avtalsspärr enligt 1 §. Av 16 kap. 15 § 1 LUFSS följer därmed att det ingångna avtalet i sig inte kan bli föremål för en ogiltighetstalan. Om en upphandlande myndighet genomför väsentliga förändringar i ett ingånget kontrakt kan detta dock medföra en skyldighet att genomföra en ny upphandling (jfr EU-domstolens dom i mål C-337/98 Kommissionen mot Frankrike). Fråga i målet är således om det efter att avtal ingåtts den 17 februari 2015 har in-

förts sådana ändringar i kontraktet som gör att en ny förnyad konkurrensutsättning borde ha gjorts.

Upphandlingsplikt föreligger för det fall de ändrade bestämmelserna uppvisar betydande skillnader i förhållande till bestämmelserna i det ursprungliga kontraktet och följaktligen visar på en avsikt från parternas sida att omförhandla de väsentliga villkoren i kontraktet. En ändring i ett befintligt kontrakt kan enligt EU-domstolens praxis anses vara väsentlig bl.a. om den medför att kontraktets ekonomiska jämvikt ändras till förmån för den anbudsgivare som har tilldelats kontraktet på ett sätt som inte föreskrevs i det ursprungliga kontraktet. En ändring kan även anses vara väsentlig om den medför att kontraktets tillämpningsområde i väsentlig mån utsträcks så att den även omfattar tjänster eller produkter som inte först avsågs (jfr EU-domstolens dom i mål C-454/06 *Pressetext*). Även den omständigheten att en myndighet förhåller sig passiv när en leverantör avviker från ett kontraktsvillkor bör, enligt förvaltningsrättens mening, kunna utgöra en sådan väsentlig förändring som medför en skyldighet att genomföra en ny upphandling.

Gemalto menar att Polismyndigheten har frångått ett obligatoriskt krav i avtalet vad gäller leveranstidpunkt. Bolaget menar vidare att Polismyndighetens acceptans av temporära tjänstekort innebär att en väsentlig förändring av avtalet har gjorts. Enligt Gemalto innebär detta att sådana väsentliga förändringar av det upphandlade kontraktet har gjorts att en förnyad konkurrensutsättning borde ha gjorts. Förvaltningsrätten gör i denna fråga följande bedömning.

Av det avtal som ingåtts mellan Polismyndigheten och Oberthur framgår att en första leverans av produkter ska ske senast 34 dagar från datumet för avtalets ikraftträdande. Av utredningen i målet framgår att Oberthur inte har kunnat leverera den första leveransen i enlighet med vad som angetts i

avtalet. Polismyndigheten har i målet anfört att myndigheten kommer att vidta de avtalsrättsliga åtgärder som myndigheten har rätt till på grund av den leveransförsening som uppkommit.

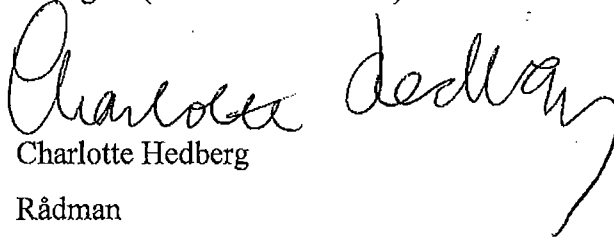
I en bilaga till det ingångna avtalet (bilaga 5) finns bestämmelser om att vite ska utgå till följd av förseningar som beror på ramavtalsleverantören. Av punkt 18.1 i bilagan framgår bl.a. att försening föreligger när effektiv leveransdag inte kan fastställas.

Förvaltningsrätten anser att de förseningar som uppkommit vid första leverans av vissa produkter bör medföra svårigheter att fastställa en effektiv leveransdag. Enligt förvaltningsrättens mening bör Polismyndigheten därmed med stöd av punkt 18.1 i bilaga 5 till avtalet ha möjlighet att utkräva vite. Förvaltningsrätten finner inte att det framkommit skäl att ifrågasätta vad Polismyndigheten anfört om att myndigheten har för avsikt att tillämpa de sanktioner som föreskrivs i avtalet vid förseningar. Enligt förvaltningsrättens mening har det därför inte framkommit att myndigheten kommer att förhålla sig passiv vid den inträffade kontraktsavvikelsen. Förvaltningsrätten anser mot bakgrund härav inte visat att Polismyndigheten har frångått i avtalet uppställda krav angående leveranstider.

Förvaltningsrätten anser inte heller att kontraktets ekonomiska jämvikt har påverkats genom att Polismyndigheten accepterat tillfälliga ersättningskort. Inte heller kan myndighetens agerande i detta avseende anses ha inneburit att kontraktsföremålet har utvidgats eller att någon förändring har gjorts som i övrigt skulle kunna påverka avropsförfrågans konkurrensuppsökande skede. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten inte visat att det efter att avtal ingåtts den 17 februari 2015 har införts sådana ändringar i kontraktet att en ny kontraktstilldelning borde ha skett. Gemaltos ansökan ska därför avslås.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns  
i bilaga 1 (DV 3109/1 A LOU).

  
Charlotte Hedberg  
Rådman

Carina Westin har föredragit målet.



# SVERIGES DOMSTOLAR

## HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.